

DOMOLJUB

Izba ja vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vin., za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 vin.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spis in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Stev. 17.

V Ljubljani, dne 28. aprila 1910.

Leto XXIII.

Uradništvo in ljudstvo.

Uradništvo stane našo državo na leto krog sedemsto milijonov kron; samo penzije vzamejo nad 81 milijonov. To so ogromne vsote. »Domoljub« je že lani v par člankih pojasnil državni proračun, ki znaša za leto 1910 nad 2.506.000.000 kron. Dolga ima sedaj naša država 10.543 milijonov, ki je zanj treba plačevati nad 400 milijonov kron obresti na leto. V tem dolgu je obseženih 4500 milijonov za železnice, ki nekaj nosijo državi; 6000 milijonov je pa goli dolg. Sedemsto milijonov za uradništvo in nad 400 milijonov obresti z odplačevanjem dolga, ki znaša blizu 70 milijonov na leto, je skupaj skoraj polovica vseh državnih stroškov. Kje je potem še vojaštvo in vse druge reči?

Državno gospodarstvo gre rakovo pot. Nemška gospoda, ki je imela dosedaj glavno besedo, je znala pač delati dolgove in množiti uradništvo, za splošni ljudski blagor se pa ni brigala. Po nepotrebnem, samo da so preskrbeli otroke svojih gospodskih prijateljev, so ustanavljali službo za službo in s tem večali stroške in tirali državo v dolgo ve. Splošna volivna pravica je prinesla v tem oziru novega duha. Ljudski zastopniki vedo, da morajo pred vsem gledati na ljudstvo in se zavedati, da je država zavoljo ljudstva, ne pa narobe. Naenkrat se ne da vse prelomiti. Dokler se popolnoma ne stare nemška oholost v državnem zboru, ni mogoča nobena večja izprememba.

Nemci rabijo namreč za svojo moč pred vsem uradništva. Saj vemo, kako so delali in še delajo. V nemške kraje nastavlja jo nemške uradnike. Ti zahtevajo kmalu za svoje otroke nemške šole in po ti poti se zanese v mirne kraje narodni boj. Mesta na slovenskih tleh

so samo tako dobila dvojezično lice. Železniška uprava nastavlja n. pr. na Jesenicah, v Gorici, v Trstu s posebno vneto nemške inženirje in druge uradnike. Zato je umljivo, da je ravno nemška narodna požrešnost množila uradništvo kolikor je mogla.

Toda dalje ne more iti več tako. Celo minister notranjih reči Haerdtl je 19. aprila v drž. zboru govoreč o uradništvu izjavil, da mora vlada na vso moč skrbeti, da se število uradništva zmanjša: Stroški za uradnike so za delavno ljudstvo toliko breme, da mora biti ta reč silno važna za vsako resno in vestno vlado.

Še nekaj zanimivega je priznal imenovani minister, da je namreč uradništvo večkrat v nasprotju z ljudstvom in da se mora to popraviti. Uradnik zastopa državno oblast; v svoje varstvo ima policijo, žandarje, vojaštvo. Če tako dela, da mu ljudstvo ne more zaupati, izpodkopa je s tem tudi zaupanje v državo samo in potemtakem žaga vejo, na kateri sedi. Pri nas bi lahko o ti reči napisali cele bukve. Iz državnih denarjev, ki vanje zлага ljudstvo v davkih svoje težko prislužene groše, so plačani uradniki, katerih veliko stoji obenem na čelu boja proti ljudskim pravicam. Uradniki vodijo divji boj, s katerim nam hočejo vzeti naš jezik, našo domovino, pa tudi naše krščansko prepričanje. To ne more ostati brez slabih in splošno nevarnih posledic.

Vzemimo samo sodnike. Ti imajo posebne pravice zagotovljene v postavah. Morali bi biti v svojem poslovanju neoporečni, pravični do vsacega. Časih pa čujemo o sodbah, ki so ljudski duši popolnoma nerazumljive, ki se zde popolnoma strankarske. Ljudstvo ima tanek čut v tem oziru; in ni se čuditi, če se s tem izgublja zaupanje v pravičnost in v državo sploh. Moč

in dobra plača zahtevata tudi pravično in marljivo delo. Uradništvo ima svoje pravice. Ljudstvo pa ima brez dvojbe to pravico, da sme zahtevati, naj izvršujejo uradniki tudi svoje dolžnosti. Poslanci so v prvi vrsti poklicani, da v tem oziru skrbijo za red.

Zdaj še vihra nemška ošabnost in še zavira, da v tem oziru ne more prodreti ljudska misel v državnem zboru. Toda lomi se in s potrpežljivim, pametnim in vztrajnim delom naših poslancev bo gotovo tudi prišla do veljave.

Deželni zbor kranjski.

Poslanec Piber

je v imenu kmetskih poslancev predlagal: Deželni odbor se pooblašča dati primerne podpore za zgradbo in popravo hlevov in za uredbo gnojišč, ali se pa zaveže plačevati obresti gotovo število let od posojila, katerega potreben kmetovalec najame v ta namen. Ko se je poročevalec dr. Krek prilagodil nekaterim predlaganim resolucijam, a je druge odklonil, se je vršilo glasovanje o posameznih resolucijah.

Že v zadnjem poročilu sem navedel nekatere resolucije, ki so bile sprejete ali odklonjene, danes pa še nekatere.

1. Deželnemu odboru se naroča, da od države izposluje, da se stroški za stanovanja orožništvu pokrijejo iz državne blagajne.

2. Deželni odbor naj preskrbi, da pride v novi šolski zakon določba, vsled katere izgube pokojnino tiste vpokojene učiteljice, ki se omože po vpokojitvi. (Znani so slučajji, ko so se mlade učiteljice delale bolne, samo zato, da so dobile pokojnino, a so potem

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Praga, 13. aprila: 77, 50, 55, 3, 83.
Dunaj, 16. aprila: 59, 11, 38, 3, 54.
Gradec, 16. aprila: 9, 59, 47, 27, 73.

Tržne cene

za 100 kg. Ljubljana

V Ljubljani, dne 19. aprila 1910.

Deželni pridelki:	Cena		Živina, meso	Cena	
	K	v		K	v
Pšenica	27	60	živa vaga:		
Rž	18	40	Goveda pitana ..	79	—
Ajda	17	—	Teleta težka ..	110	—
Ječmen	16	30	Teleta mala ..	104	—
Oves	16	—	Prasici ..	139	—
Proso belo ..	19	—	Koščunji ..	102	—
Proso rumeno ..	17	—			
Koruzna stara ..	17	20			
Koruzna nova ..	14	80			
Leča	20	—	Kuretnina in drugo:		
Grah	40	—	Maslo kuhano ..	280	—
Larano seme ..	23	—	od K 200—do ..	—	—
Grasica	08	—	Maslo surovo od ..	280	—
Domaca detelja ..	110	—	K 200—do ..	—	—
Gorenjska repa ..	23	60	Slanina sveža ..	190	—
Fizol kobilica ..	33	—	(šep) ..	—	—
Fizol Prepelica ..	28	80	Slanina prekajena ..	200	—
Fizol Mandolon ..	9	—	Jena ..	204	—
Cebula	6	—	Mast svinjska ..	100	—
Krompir	—	—	Loj ..	6	—
Zelje sveže ..	—	—	Jajca 100 kom ..	1	80
Zelje kislo brez ..	—	—	Pisanci ..	85	—
soda ..	—	—	Raca ..	3	50
Repa sveža ..	—	—	Gos ..	6	—
Repa kisla brez ..	—	—			
soda ..	—	—			
Brinje	32	—	Kolonijalno blago		
Kumna	20	—	na debelo		
Oreh	34	—	Riž Rangon od ..	31	—
Gobe suhe ..	120	—	K 25—do ..	—	—
Ječice	14	—	Kava Santos od ..	216	—
Zelci	—	—	K 104—do ..	86	50
Smrekovi storži ..	6	—	Sladkor ..	28	—
Seno	5	—	Petrole ..	—	—
Slama	4	—			
Stelja	—	—			

Trgovina z gostilno in posestvom

ob postaji se takoj prodaja pod zelo ugodnimi pogoji in z vsem blagom. Več pri Iv. Levičarju, trgovcu, Krmelj 30, Dolenjsko.

Sprejem s 1. majem treznega, zanesljivega

mlinarja

ki je popolnoma izvežban, v parni mlin za koruzo. **Rogust Belle na Rakeku.** 1089

Posestvo naprodaj

ki meri 33 oralov (njive, travniki, gozdi), z gospodarskimi poslopji in novo hišo. vse v prav dobrem stanu, z mlaticino, slamoreznicjo na gepelj i. t. d. Redi se 8 glav živine. Pojasnila daje **Jožef Bra-deško, posestnik v Črnem vrhu štev. 21 nad Polhovim Gradcem.** 1105 1—1

Malo posestvo pri Šmihelu nad Pliberkom, pol ure od kolodvora z 10 birimi posesti in travnikom se prodaja. Več pove **Hranilnica in posojilnica v Šmihelu pri Pliberku.** 1081 2—1

Posestvo naprodaj

radi gospodarjeve smrti v lepem kraju, četrt ure od železniške postaje St. Janž. 24 johov lepe hoste, njiv za 70 mernikov posesti, k temu primerni travniki, vinograd in poslopje v dobrem stanu. Cena 40.000 K. Lahko se pa napravi manjša kmetija za 15 do 20.000 K, kdor ne bi hotel vsega kupiti. Plačilni pogoji ugodni. Več se izve pri **Franc Prijatelju v Tržišču (Dolenjsko).** 1079 2—1

Izgubil se je

8 mesecev star velik, temno rujavo pisan

pes prepeličar

ki čuje na ime »Tahi« ter je nosil znamko »Kapljavas«. Kdor bi ga našel, naj ga prijavi proti nagradi pri županstvu »Kapljavas« pošta Komenda pri Kamniku. 1080 1—1

Hiša naprodaj. Poleg Ljubljane, tik glavne ceste, v obližju župnijske cerkve: osem stanovanj; priprava za trgovino ali obrt. Več se izve pri upravnistvu »Domoljuba«. 1117 1—1

Učenec ki bi imel veselje do čevljarstva, sprejme se nad 14 let stari 1122 3—1

Čevljarkega pomočnika sprejme takoj v trajno delo **FR. LUKEK, St. Rupert, Dolenjsko.** 1118 3—1

deček Matej Gogala, mizarjski mojster, Bled. Se nekaj let hiša s travniki, velikim dvodavka prosta rlišem, vrtom in dobro ideo trgovino na najzibavnejšem mestu v Ljubljani se prodaja. V njej se vrši lahko poljubna ali tudi več obrti. Proda se pod ugodnimi pogoji. — Vprašanja na upravo lista. 1116

Čevljarški pomočnik za trajno delo se sprejme takoj **Valentin Grošelj, čevljarški mojster v Spodnji Idriji štev. 74.** 1138 1—1

Prva slovenska na novo ustanovljena parna

tovarna cementnih izdelkov

kakor umetne zarezne opeke, ki jo do danes pri nas še ni bilo, ter druge strešne opeke; potem cementne plošče za tlake, raznovrstne cementne cevi, nagrobne umetne spomenike. Izdeluje se pa tudi po naročilu druge predmete, kakor: stopnice, okvirje za vrata in okna, korita za živino in drugo. Postrežba solidna, cene prav nizke.

Bogdan Oblak v Logatcu.

Patniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in kakovosti potovati naj se obrnejo na **Simona Hmetetxa** v Ljubljani Kolodvorske ulice 20, Kakovostna Pojasnila daje se brezplačno.

Izborno

olajšuje bolečine, zadržuje vnetje in učinkuje antiseptično.

Že 40 let se je izkazalo mešano vialno mazilo, takozvano praško domače mazilo, kot zanesljivo sredstvo za obvezo. To obvezuje rane, olajšuje vnetja in bolečine, hladi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan. 24

1 pušica 70 vln. Proti predplačilu K 3-16 se pošljejo 4 pušice, za K 7— pa 10 pušic postopoma na vsako postajo avstro-ogrsko monarhije.

Pozor na ime izdelka, izdelovalca, ceno in varstveno znamko. Pristno le po 70 vln.

Glavna zaloga 2960 20—1

B. FRAGNER, c. in kr. dvorni dobavitelj

lekarna „Pri črnem orlu“

Praga, Mala strana, vogal Nerudove ulice št. 203.

Zaloge v lekarnah Avstro-Ogrske.

Epilepsija, Izborni učinki z **Krci, Epilepsion-om** **Nervoznost** Cena 7 K. Zahtevajte zdrav. razpravo št. 33 brezplačno od glavne založbe: „Apollon“ (Dunaj IX), ali pa naravnost iz tovarne: Priv. Schwabensche, Frankfurter am Main.

Posteljino vlogo

odstrani za smučeno takoj! Slovaca priznava in polniva. Zdravniško priporočeno. Stari in novi se morata nuznati. Knjižico pošlje zastonj: **Zavod „Sanitas“** 42. Ve burg P. 350. Bavarsko

150.000 rudenih dreves, rudenih grozdja, vrtnice, okrogli akacij, zelene jave, cvetlice in skupine kili cvetice, nove nasade sadnih in zelenih vrtov prevzema **Friderik Wenzel, Olomouc 28** Ilustr. ceniki franco.

4 tedne na poskušanje in na ogled razpošiljam svoja kolesa zastonj. Sobotni deli koles in popravila po cen. Zložni plačilni pogoji. **Franc Dušek, tov. koles, Opatovo ob dr. žel. št. 775, Češko.** Ceniki zastonj. 870 1—1

Zelo ugodna partija obstoječa iz 5000 tucatov pripravnih črnih damskih nogavic s patent. robom, pletene, tucat K 4-60; ista kakovost in izpeljava enobarvne kratke nogavice za gospode po K 3-60 ponudim po sort. naročilu od 4 tuc. po povzetju. **Ferd. Müller, Časlava 175 Češko.** Za trgovce, krošnjarje in 50 v. baz. vel. promet. 1000 3—1

Naročajte „Slovenca“!

Puške!

Lancaster . od K 26—
Flöbertpuška . . . 8-50
Pistole . . . 2—
Samokres . . . 5—
Poprave ceno. Ilustrirani cenik franco. 870
F. Dušek, Opatovo 123, Češko.

LASE

od žensk strižene in zmešane plačam samo jaz najdražje, ker jih rabim za lastni izdelki.

M. Podkrajšek

627 frizer 10—1

Ljubljana, Sv. Petra c. 32

v Levčevi hiši.